

Politika u Rusiji

Opšte karakteristike

- **Stanovništvo:** približno 140 miliona
- **Teritorija:** 6.593 miliona kvadratnih ilja (1236 puta veća od CG)
- **Važeći ustav:** 1993.
- **Šef države:** Vladimir Vladimirovič Putin
- **Premijer:** Mihail Mišustin

HOW FAR RUSSIA HAS COME

1917

- Country run by unaccountable, super-rich elites
- Any pretence of democracy a sham
- Secret police locking people up without trial
- Country engaged in grinding miserable war on its Western borders
- Conditions ripe for a bloody revolution

2017

- Country run by unaccountable, super-rich elites
- Any pretence of democracy a sham
- Secret police locking people up without trial
- Country engaged in grinding miserable war on its Western borders
- Record approval ratings, leader completely untouchable

Aktuelna pitanja

- Stanje demokratije: personalizacija?
- “Prokletstvo” resursa
- Demografski problemi

Rusija - istorijsko nasledje

- ❑ Više od 1.000 god. carizma – vlasti neograničene bilo kakvim ustavom
- ❑ Pravo i zakon – instrumenti vladavine, a ne izvor i ograničenje vlasti i autoriteta
- ❑ Tri glavne karakteristike: apsolutizam, patrimonijalizam, pravoslavlje
- ❑ Pokušaji modernizacije: Petar Veliki (1682-1725), Katarina (1762-1796)
- ❑ Ekonomska zaostalost i na početku XXv. – socijalna baza komunističke revolucije

Vladali Rusijom

1917–1924.	Vladimir I. Lenjin
1924–1953.	Josif V. Staljin
1953–1964.	Nikita S. Hruščov
1964–1982.	Leonid I. Brežnjev
1982–1984.	Jurij V. Andropov
1984–1985.	Konstantin U. Černjenko
1985–1991.	Mihail S. Gorbačov
1991–1999.	Boris Jeljcin
2000–	Vladimir Putin

**Hronološki prikaz: ljudi
koji su vladali Rusijom** **DIJAGRAM 12.1**
od 1917. i period njihove vladavine

Vukašin “Doktor” Marković i Vladimir I. Lenjin (1918)

Staljinistički sistem (1924-1953) – komunistički totalitarizam

- ❑ Car Nikolaj II abdicira 1917. godine
- ❑ Vladimir Ilič Lenjin
- ❑ Borba za Lenjinovo nasleđe:
 - a) revolucionarna ljevica (“permanentna revolucija”) – L. Trocki
 - b) reformistička desnica (“postepeni prelazak”) – N. Buharin
 - c) “izvorni lenjinisti” – L. Zinovjev
 - d) realisti – centristi (“socijalizam u jednoj zemlji”) – J. Staljin

Post-totalitarizam nakon Staljina (1953-1985)

□ Ekonomska stagnacija – stope rasta

Period	Zvanična statistika	Podaci Selyunina – Khanina	Procjena CIA-e
1966-70.	7.8%	4.1%	5.0%
1971-75.	5.7%	3.2%	3.1%
1976-80.	4.3%	1.0%	2.2%
1980-85.	3.6%	0.6%	1.8%

Duga tranzicija

- Tranzicija započela u jednoj (SSSR) – završila u drugoj zemlji (Rusija)
- Jedna od najdužih tranzicija
- Tranzicija koju je inicirao režim odnosno režimski lider
- U stvarnosti - tri tranzicije
- Ishod nijedne nije postignut sporazumno

Prva tranzicija (1985-1991) – slom komunizma i SSSR-a

- Raspored snaga:
 - a) umjereni reformisti – Gorbačov
 - b) radikalni reformisti – Jeljcin, Jakovljević
 - c) čvrstorukaši – Ligačov
 - d) demokratska opozicija – Saharov
- Perestrojka
- Glasnost
- “Novo mišljenje” u spoljnoj politici

Druga tranzicija (1991-1993) – predsjednik protiv parlamenta

- ❑ Novi raspored snaga:
 - a) pro-tržišni reformisti–izvršna vlast (Jeljcin)
 - b) anti-tržišni zakonodavci – Vrhovni sovjet
- ❑ Odlaganje institucionalizacije (ustav+izbori) - ekonomska liberalizacija
- ❑ Vladavina dekretima 1991-1992.
- ❑ Pat-pozicija i sukob 5-7. oktobra 1993.
- ❑ Jeljcinova pobjeda – topovima na parlament

Treća tranzicija (1993-1999) – super-predsjednički sistem

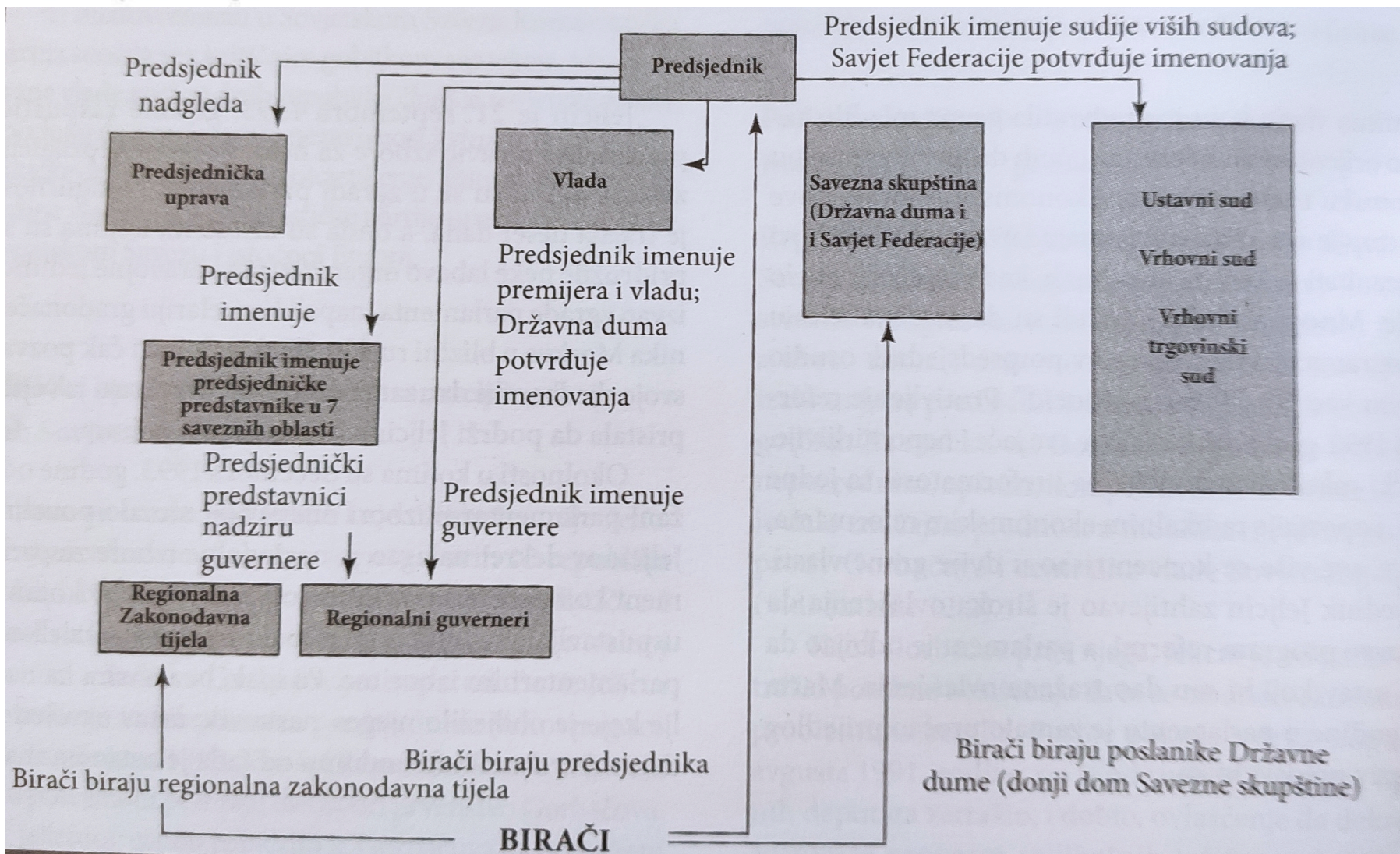
- ❑ “Oktroisani” ustav – decembar 1993.
- ❑ Predsjedničko-parlamentarni sistem (M.Shugart)
- ❑ Checks and balances – disbalans u korist predsjednika
- ❑ Dvostruka institucionalna nadležnost nad vladom – odgovornost prema parlamentu i predsjedniku

Putinova era – nekonsolidovana demokratija

- ❑ Jeljcinova “abdikacija” 1999. i faktičko “nasleđivanje” vlasti
- ❑ Izborna legitimacija novoga lidera
- ❑ Putin – “lider-arbitar-stabilizator”? (Shevtsova)
- ❑ Super-predsjednički sistem – osnov institucionalnog uređenja sadašnje Rusije
- ❑ Nove tendencije – ograničenje federalizma?

Struktura vlasti u Rusiji

Izvršna vlast

- Kombinacija prezidencijalizma i parlamentarizma
- Predsjednik se bira neposredno
- Potrebna je apsolutna većina (2 kruga ako je nema)
- Najviše 2 uzastopna četvorogodišnja mandata (izmijenjeno u 6 godina)
- Predsjednički dekreti:
 - Moraju biti u skladu sa zakonom
 - Mogu biti ukinuti zakonom

Predsjednik

- Rukovodi „ministarstvima sile“
- Savjeti
 - Savjet bezbjednosti
 - Državni savjet
 - Društveni savjet
- Dekreti

Vlada

- “Nepolitička” vlada menadžera
- Proces racionalizacije – 16 ministarstava

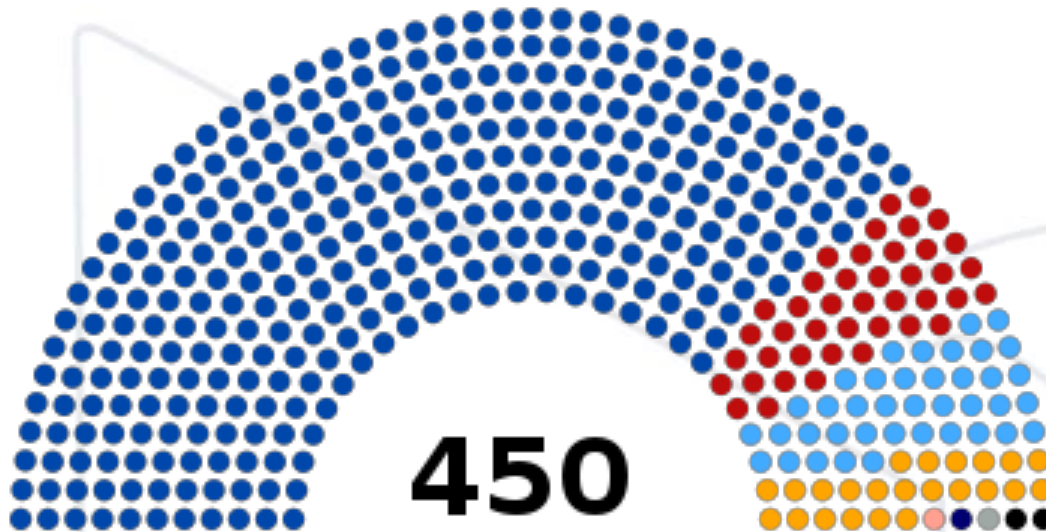
Parlament

- Donji dom – državna дума
 - 450 članova
 - Izborni sistem je bio mješoviti sa cenzusom od 5 posto
 - Od 2007. proporcionalni sa cenzusom od 7%
 - Od 2021. vraćen mješoviti sistem
- Gornji dom – Savjet federacije:
 - 166, članova, po 2
 - Do 2000. godine članovi šefovi izvršne i zakonodavne vlasti na republičkom nivou
 - Guverneri i zakonodavna tijela imenuju svoje predstavnike koje mogu da opozovu (89 teritorijalnih jedinica)

Ustavni sud

- 19 sudija koje imenuje predsjednik, potvrđuje Savjet Federacije
- Ustavnost rada predsjednika

Državna дума, 2021.

Ujedinjena Rusija – 49.82% (324)

Komunisti – 18.93% (57)

Pravedna Rusija – 7.46% (27)

LDP – 7.55% (21)

Novi ljudi - 5.32% (13)

Izbori za predsjednika 2018

Nominee

Vladimir Putin

Pavel Grudinin

Vladimir Zhirinovskiy

Party

Independent

Communist Party

LDPR

Alliance

All-Russia People's
Front

National Patriotic
Forces of Russia,
Left Front

Home state

Moscow

Moscow Oblast

Moscow

Popular vote

56,430,712

8,659,206

4,154,985

Percentage

76.69%

11.77%

5.65%